

ARGUMENTAREA

necesității inițierii negocierilor asupra proiectului hotărârii Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „Cu privire la Programul de colaborare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și extremismului pentru anii 2023-2025”

A. Descrierea Programului

Proiectul hotărârii Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „Cu privire la Programul de colaborare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și extremismului pentru anii 2023-2025” a fost elaborat de către Centrul Antiterorist al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente (în continuare - *CAT al CSI*).

Importanța elaborării Programului de colaborare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și extremismului pentru anii 2023-2025” (în continuare - *Program*) este determinată de necesitatea dezvoltării continue a colaborării complexe a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente (în continuare - *CSI*) în prevenirea și combaterea celor mai contemporane sfidări și amenințări la adresa securității societății, statului și a întregii omeniri, cum sunt terorismul și manifestările extremiste.

Terorismul și extremismul contemporan amenință direct interesele statelor-membre ale CSI și ale comunității internaționale în general. În aceste condiții, statele-membre ale CSI își pun ca scop prioritar crearea unui sistem de relații multilaterale stabile, democratice și efective, bazate pe principiile și normele dreptului internațional.

Lupta cu terorismul și extremismul este una din prioritățile principale pentru statele-membre ale CSI. Acestea intenționează să participe activ la acțiunile antiteroriste internaționale, care se desfășoară sub egida Organizației Națiunilor Unite și a altor organizații internaționale și regionale de profil, precum și să reacționeze prompt și adecvat la toate schimbările și transformările survenite în situația operativă de prevenire și combatere a terorismului și extremismului.

Scopul proiectului Programului este extinderea și consolidarea nivelului de cooperare al statelor-membre ale CSI în prevenirea, depistarea, contracararea și urmărirea actelor teroriste și extremiste, înfăptuirea coordonată a măsurilor operative de investigație și operațiunilor speciale în scopuri profilactice, colaborarea informativă și științifică, colaborarea în pregătirea cadrelor, perfecționarea specialiștilor, cooperarea cu organizațiile internaționale de profil, etc.

Complexul de măsuri, prevăzut de proiectul Programului se fundamentează prevederilor Acordului de colaborare a statelor membre ale CSI în combaterea terorismului din 4 iunie 1999, Concepției privind colaborarea statelor membre ale CSI în combaterea terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului din 26 august 2005, Acordului dintre statele membre ale CSI în domeniul combaterii legalizării (spălării) veniturilor, obținute pe cale infracțională, și finanțării terorismului din 05 octombrie 2007, Acordului cu privire la crearea și activitatea grupelor operative de investigații comune pe teritoriul statelor membre ale CSI din 16 octombrie 2015, Concepției de cooperare a statelor membre ale CSI

în domeniul combaterii legalizării (spălării) veniturilor, obținute pe cale infracțională, finanțării terorismului și finanțării proliferării armelor de distrugere în masă din 11 octombrie 2017, Acordului dintre statele-membre ale CSI privind schimbul de informații în domeniul luptei cu terorismul și altor forme violente de manifestare a extremismului, precum și a finanțării acestora din 03 noiembrie 2017, Conceptului de dezvoltare ulterioară a CSI și Planului de realizare a acestuia din 18 decembrie 2020.

La elaborarea proiectului Programului au fost luate în considerație principiile și normele unanim acceptate ale dreptului internațional, obligațiile internaționale ale statelor-membre ale CSI și legislațiile naționale ale acestora, precum și starea, tendințele, dinamica derulării situației în domeniul combaterii terorismului și extremismului în lume și pe teritoriile statelor-membre ale CSI.

Actul menționat se include în categoria tratatelor interstatuale.

Programul urmează a fi încheiat în formă scrisă, în limba rusă, fiind structurat în 6 capitole.

Proiectul Programului prevede că acesta se încheie pe perioada anilor 2023 – 2025.

Proiectul în cauză nu conține prevederi referitoare la posibilitatea introducerii modificărilor și completărilor ulterioare.

B. Analiza de impact

Actualitatea Programului rezidă din necesitățile și interesele naționale de securitate ale statelor, configurate de conjunctura actuală de securitate antiteroristă.

Încheierea tratatului are drept scop final perfecționarea continuă a colaborării statelor-membre ale CSI, a organelor statutare și de colaborare ramurală ale acestora, în combaterea terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului.

Încheierea tratatului va genera în sarcina statelor semnatare obligația de a realiza măsurile prevăzute în termenul stabilit, în ordinea prevăzută de dreptul național al statelor și în conformitate cu tratatele existente în domeniu între Părți.

Textul proiectului tratatului nu conține prevederi referitoare la modul de soluționare a disputelor.

Aspectul politic, cultural și social: Statele-membre ale CSI cooperează în domeniul combaterii terorismului și extremismului, folosind toate mijloacele sale interne, inclusiv potențialul organelor de ocrotire a normelor de drept, serviciilor speciale și altor organe implicate în lupta cu terorismul și extremismul. Semnarea de către Republica Moldova a hotărârii Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „*Cu privire la Programul de colaborare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și extremismului pentru anii 2023-2025*” va avea consecințe favorabile pentru consolidarea eforturilor statelor-membre ale CSI în combaterea terorismului, extremismului, altor infracțiuni conexe și va promova imaginea favorabilă a țării noastre în spațiul Comunității și pe arena internațională. Totodată, participarea Republicii Moldova la Programul respectiv va permite realizarea eficientă a schimbului de informații și date pe segmentul luptei împotriva terorismului și extremismului în cadrul CSI; accesarea Bazelor specializate de date ale CAT al CSI și altor masive informaționale închise;

beneficierea de materiale informative, didactice și metodologice pe segmentul antiterorist; acumularea experienței practice în lupta împotriva terorismului.

Aspectul economic și de mediu: Realizarea prevederilor Programului va facilita schimbul de experiență între statele-membre ale CSI în domeniul prevenirii și combaterii terorismului, va înlesni asigurarea securității sectorului economic, manifestat prin contracararea spălării banilor și finanțării activităților teroriste, precum și va contribui nemijlocit la prevenirea și combaterea terorismului și extremismului.

Aspectul normativ: Proiectul Programului respectiv este compatibil cu Carta Națiunilor Unite din 26 iunie 1945, legislația Uniunii Europene, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional, precum și cu Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994, acesta completând tratatele existente în domeniu.

Implementarea Programului nu necesită adoptarea unor acte normative noi sau modificarea celor existente.

Concomitent, pentru Republica Moldova se propune inițierea negocierilor pornind de la următoarele declarații și rezerve:

„1. Republica Moldova va lua decizia vis-a-vis de participarea sa la măsurile în domeniul luptei cu terorismul și extremismul în cadrul Comunității Statelor Independente, în fiecare caz separat, reieșind din prevederile legislației naționale.

2. Republica Moldova nu se consideră legată de angajamentele ce reies din conținutul Programului în partea ce prevede armonizarea legislației, elaborarea legilor model și antrenamentele comune ale forțelor militare”.

Aspectul instituțional și organizatoric: realizarea prevederilor Programului nu necesită înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente.

Cooperarea prevăzută în Program urmează a fi realizată de către Părți prin intermediul organelor competente, care sunt desemnate de către fiecare stat și sunt responsabile de implementarea acestuia.

Proiectul Programului prevede necesitatea prezentării rapoartelor anuale privind măsurile realizate.

Aspectul financiar: tratatul nu implică costuri suplimentare pentru asigurarea acțiunilor vizate de aspectul normativ, instituțional și organizatoric. Acordul nu va implica angajamente financiare din partea Republicii Moldova și nici cheltuieli suplimentare privind implementarea acestuia.

Proiectul prevede că măsurile comune ale Programului vor fi finanțate de către statele-membre ale CSI pe bază de înțelegere, în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetele naționale pentru asigurarea activității ministerelor și instituțiilor competente, precum și din contul mijloacelor extrabugetare, atrase în conformitate cu legislația statelor-membre ale CSI.

Aspectul temporar: pentru intrarea în vigoare a Programului pe plan național va fi realizată procedura de ratificare de către Parlament. Programul se încheie pentru perioada anilor 2023 – 2025.

C. Mandatul pentru negocieri

Reprezentarea Republicii Moldova la negocierea Programului urmează a fi realizată de către un reprezentant din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, conform practicii existente.

D. Procedura negocierilor

Elaborarea proiectului Programului și încheierea acestuia a fost propusă de către CAT al CSI.

Negocierea tratatului va fi realizată în cadrul ședinței grupului de experți pentru coordonarea proiectului Programului.

Cooperării în contextul prezentului tratat va avea loc în limba rusă.

La momentul de față, nu sunt stabilite detalii privind modul și etapele de încheiere a Programului menționat.

Hotărârea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „*Cu privire la Programul de colaborare al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și extremismului pentru anii 2023-2025*” urmează a intra în vigoare prin ratificare, de către Parlamentul Republicii Moldova.

Alexandr ESAULENCO
Director